

Βρυξέλλες, 17 Μαΐου 2021
(OR. en)

8693/21

EDUC 162
JEUN 48
SOC 261
EMPL 194

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 7985/21

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα και την ένταξη στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με σκοπό την προαγωγή της εκπαιδευτικής επιτυχίας για όλους

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα και την ένταξη στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με σκοπό την προαγωγή της εκπαιδευτικής επιτυχίας για όλους, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) κατά τη σύνοδό του στις 17-18 Μαΐου 2021.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με

**την ισότητα και την ένταξη στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με σκοπό την προαγωγή της
εκπαιδευτικής επιτυχίας για όλους**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ το 2017, και ιδίως της πρώτης, της τρίτης και της ενδέκατης αρχής του.
2. Του ψηφίσματος του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), το οποίο ορίζει ως πρώτη στρατηγική προτεραιότητα τη βελτίωση της ποιότητας, της ισότητας, της ένταξης και της επιτυχίας για όλους στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ το πολιτικό πλαίσιο όπως εκτίθεται στο παράρτημα.

3. Τα πορίσματα της έκθεσης παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης του 2020, από τα οποία προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι:
- α) η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα από την ηλικία των 4 ετών είναι μεγάλη, ελάχιστα μικρότερη του στόχου «ΕΚ 2020», χάρη στις συνεχείς προσπάθειες των κρατών μελών, αλλά η άνιση πρόσβαση και ποιότητα εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση·
 - β) το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση βρισκόταν στο 10,2 % το 2019, φτάνοντας σχεδόν στον στόχο «ΕΚ 2020». Ωστόσο, για τα άτομα με αναπηρία το ποσοστό είναι 20,3 %, και οι μαθητές που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό είναι πιθανότερο να εγκαταλείψουν πρόωρα την εκπαίδευση σε σύγκριση με τους γηγενείς συνομηλίκους τους (22,2 % έναντι 8,9 % αντίστοιχα). Περισσότεροι νέοι άνδρες από ό,τι νέες γυναίκες εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση (11,9 % έναντι 8,4 % αντίστοιχα), και το χάσμα αυτό παραμένει σε γενικές γραμμές σταθερό κατά την τελευταία δεκαετία·
 - γ) τα αποτελέσματα της έρευνας PISA του 2018 δείχνουν ότι η ΕΕ δεν έχει επιτύχει τον στόχο της «ΕΚ 2020» για μείωση των χαμηλών επιδόσεων όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες σε λιγότερο από 15 %. Αντιθέτως, στην ΕΕ συνολικά, κατά την τελευταία δεκαετία οι χαμηλές επιδόσεις αυξήθηκαν στις φυσικές επιστήμες και την κατανόηση κειμένου και παρέμειναν σταθερές στα μαθηματικά (22,5 % στην κατανόηση κειμένου, 22,9 % στα μαθηματικά και 22,3 % στις φυσικές επιστήμες για την ΕΕ των 27). Οι έντονες διαφορές μεταξύ των φύλων όσον αφορά τα χαμηλά επίπεδα επιδόσεων εξακολουθούν να υφίστανται μόνο στην κατανόηση κειμένου — με τα αγόρια να εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά χαμηλών επιδόσεων. Επιπλέον, τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τη σημασία του σχολικού κλίματος για την ευεξία και την απόδοση των μαθητών·

- δ) ο στόχος «ΕΚ 2020» για ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ίσο με 40 % έχει επιτευχθεί από την ΕΕ και τα περισσότερα κράτη μέλη. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται διαφορές μεταξύ των φύλων σε ολόκληρη την ΕΕ, και οι σπουδαστές με λιγότερες ευκαιρίες έχουν χαμηλότερες προσδοκίες για την ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (43,4 %) απ' ό,τι οι συνομήλικοί τους (82,3 %).
- ε) όσον αφορά τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση, αυτή σημείωσε αργή αύξηση κατά την τελευταία δεκαετία και παραμένει εξαιρετικά άνιση μεταξύ των κρατών μελών. Το 2019 το ποσοστό συμμετοχής των ενηλίκων στη μάθηση ανήλθε σε 10,8 % στην ΕΕ των 27, σημειώνοντας μικρή αύξηση από το 7,8 % του 2010 και απέχοντας ακόμη πολύ από τον στόχο του 15 %.
- στ) το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο εξακολουθεί να είναι ο σημαντικότερος καθοριστικός παράγοντας για τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα στην ΕΕ, παρεμποδίζοντας σημαντικό ποσοστό νέων να αποκτήσει επαρκές επίπεδο βασικών δεξιοτήτων και εμποδίζοντας την ανοδική κοινωνική κινητικότητα.

4. Την κοινοτική έρευνα για τη χρήση των ΤΠΕ (τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών) από νοικοκυριά και άτομα, η οποία δείχνει ότι το 2019 το ένα πέμπτο των νέων (ηλικίας 16-24 ετών) στην ΕΕ εξακολουθούσε να μην διαθέτει βασικές ψηφιακές δεξιότητες.
5. Την έκθεση του δικτύου «Ευρυδίκη» του 2020 με τίτλο «Ισότητα και σχολική εκπαίδευση στην Ευρώπη: Δομές, πολιτικές και επιδόσεις των μαθητών», η οποία εντοπίζει πολιτικές και δομές που σχετίζονται με υψηλότερα επίπεδα ισότητας στις επιδόσεις των μαθητών και καταδεικνύει ότι η ισότητα στα σχολεία, σε ό,τι αφορά τόσο τη συμμετοχή χωρίς αποκλεισμούς όσο και τη δικαιοσύνη, ποικίλει σημαντικά εντός της Ευρώπης.
6. Την πανδημία COVID-19, η οποία, σε συνδυασμό με τη γενικευμένη στροφή προς την ψηφιακή διδασκαλία και μάθηση, έχει ασκήσει σημαντική πίεση στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη την ΕΕ και κατά πάσα πιθανότητα θα επηρεάσει την πορεία προς την επίτευξη διαφόρων στόχων και δεικτών σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ

7. Στο πλαίσιο του νέου στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), και δεδομένου του πρωταρχικού πολιτικού στόχου του για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, είναι πλέον καιρός να γίνει απολογισμός της προόδου που έχει σημειωθεί έως τώρα όσον αφορά τη βελτίωση της ισότητας και της ένταξης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, προκειμένου να προωθηθεί η εκπαιδευτική επιτυχία για όλους, και να δοθεί νέα ώθηση στη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ και στις εργασίες σε εθνικό επίπεδο σε αυτόν τον τομέα.

8. Παρότι τα ζητήματα της ισότητας, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, και της επιτυχίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση έχουν αντιμετωπιστεί από το Συμβούλιο, δεν έχουν ακόμη εξεταστεί ως ένα σύνολο και ως αλληλένδετα και αλληλεξαρτώμενα στοιχεία που μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο ως προς την ικανότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης να παρέχουν πραγματικά συνεκτική και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, δίκαιη και επιτυχή εκπαίδευση και κατάρτιση υψηλής ποιότητας για όλους, συμπεριλαμβανομένης της διά βίου μάθησης.
9. Ιδίως με την εμφάνιση της παγκόσμιας πανδημίας COVID-19, που επηρέασε όλα τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, οι υπουργοί Παιδείας της ΕΕ έχουν επισημάνει σε πολλές συζητήσεις που διεξήχθησαν από το 2020 τη σημασία της βελτίωσης της ισότητας και της ένταξης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο.
10. Τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να επωφεληθούν του γεγονότος ότι η ένταξη είναι μία από τις βασικές προτεραιότητες όλων των πολιτικών, των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και των μέσων της ΕΕ, όπως: του νέου προγράμματος Erasmus+ το οποίο προβλέπει ειδικά μέτρα ένταξης· του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, το οποίο υποστηρίζει την προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλες τις βαθμίδες, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες· και του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της ΕΕ, ο οποίος θα πρέπει να κινητοποιηθεί πλήρως για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων στην εκπαίδευση, οι οποίες επιδεινώθηκαν από την τρέχουσα κρίση.
11. Οι δυνατότητες της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την προώθηση της ένταξης αναγνωρίζονται ευρέως στον από κοινού διακηρυχθέντα ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, καθώς και στο σχέδιο δράσης του¹ που εγκρίθηκε πρόσφατα από την Επιτροπή, στο οποίο υπογραμμίζεται ότι η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι απαραίτητες για την προσφορά νέων ευκαιριών προς όλους.

¹ COM(2021) 102 final.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ

12. Η ισότητα όσον αφορά την πρόσβαση, τη συμμετοχή και την επιτυχία για όλους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση αποτελεί βασική αρχή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, αλλά η επίτευξή της εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ΕΕ, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και στο εσωτερικό τους.
13. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη μείωση των ανισοτήτων, ιδίως εκείνων που συνδέονται με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το μεταναστευτικό υπόβαθρο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή², το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τις αναπηρίες, και υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις υψηλότερες επιδόσεις είναι εκείνα που δίνουν έμφαση στην ισότητα και την ένταξη.
14. Η συνεργασία μεταξύ θεσμών τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στην κοινωνική ένταξη, όπως φάνηκε και κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.
15. Δεδομένου ότι η διαφορετικότητα και οι ανισότητες εξακολουθούν να αυξάνονται στη σημερινή κοινωνία, η πολιτική για την εκπαίδευση και την κατάρτιση έχει να διαδραματίσει πρωταρχικό ρόλο στην πρόληψη των διακρίσεων και στην προώθηση της ένταξης, της ενσωμάτωσης και του σεβασμού της διαφορετικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως εκ τούτου, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να διαμορφωθούν έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι όλες οι ομάδες και όλα τα άτομα έχουν πραγματικά ισότιμη πρόσβαση σε ευκαιρίες ποιοτικής μάθησης και έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώνουν επιτυχώς την εκπαίδευση ή την κατάρτισή τους.
16. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι μπορούν να ολοκληρώσουν επιτυχώς την ανώτερη δευτεροβάθμια (ή ισοδύναμη) εκπαίδευση και κατάρτιση και να συνεχίσουν σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν πολύτιμες διά βίου γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

² Γίνεται αναφορά στην οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής.

17. Τα τελευταία χρόνια, τα εθνικά και περιφερειακά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατάφεραν να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους ως προς την καλύτερη διασφάλιση ισότητας όσον αφορά την πρόσβαση και την ένταξη, κάτι που μπορεί να στηρίξει την εκπαιδευτική επιτυχία, αλλά χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες, δράσεις και μέτρα, προκειμένου να βελτιωθεί ταυτόχρονα η ισότητα, η ένταξη και η εκπαιδευτική επιτυχία. Αυτό περιλαμβάνει την ανάγκη παροχής ευκολότερα προσβάσιμου και ποιοτικού διά βίου προσανατολισμού σε όλες τις βαθμίδες και τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης³.
18. Το νέο πρόγραμμα Erasmus+ διαθέτει πλέον ενισχυμένα μέσα για την καλύτερη προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της ισότητας και για την βελτίωση της προσέγγισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και/ή λιγότερες ευκαιρίες, μεταξύ άλλων καθιστώντας τις δραστηριότητες κινητικότητας περισσότερο προσβάσιμες σε ευρύτερο φάσμα εκπαιδευόμενων, εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών, εκπαιδευτών των εκπαιδευτικών και λοιπού προσωπικού.

ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ

19. Όλα τα άτομα, σε όλα τα στάδια της ζωής τους, θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν ευρύ φάσμα βασικών ικανοτήτων⁴ προκειμένου να ευδοκιμήσουν στον κόσμο, τόσο επαγγελματικά όσο και προσωπικά, και να αντιμετωπίσουν τους τρέχοντες και μελλοντικούς μετασχηματισμούς στην κοινωνία και την οικονομία, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Πρόκειται για ζήτημα που αφορά τόσο την κοινωνική δικαιοσύνη όσο και την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ.
20. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση έχουν να διαδραματίσουν ρόλο ζωτικής σημασίας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης, και προκειμένου οι πολίτες να απολαμβάνουν προσωπική ολοκλήρωση και να ευημερούν, να είναι προετοιμασμένοι να προσαρμόζονται και να λειτουργούν σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας, και να συμμετέχουν ενεργά και υπεύθυνα στα κοινά.

³ Σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2008 για την «Καλύτερη ένταξη του διά βίου προσανατολισμού στις στρατηγικές διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης».

⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1).

21. Η πανδημία COVID-19 ανέδειξε ακόμη πιο έντονα την ανάγκη αντιμετώπισης μακροχρόνιων διαρθρωτικών προκλήσεων πέρα από τις άμεσες επιπτώσεις της πανδημίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ευεξία και την ψυχική υγεία εκπαιδευόμενων παιδιών και εκπαιδευτών. Η κατάσταση αυτή έχει εντείνει την ανάγκη να εξασφαλιστεί υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, και να καταστεί διαθέσιμη και προσβάσιμη σε όλους τους εκπαιδευόμενους, ανεξαρτήτως φύλου, ειδικού κοινωνικοοικονομικού, εθνοτικού, θρησκευτικού ή πολιτιστικού υπόβαθρου, ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή άλλων προσωπικών περιστάσεων.
22. Οι ίσες ευκαιρίες για όλους όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση είναι ζωτικής σημασίας, αλλά όχι επαρκείς: πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον διασταυρούμενο χαρακτήρα των ζητημάτων, δηλαδή στους εκπαιδευόμενους που αντιμετωπίζουν πρόσθετες ή αλληλεπικαλυπτόμενες προκλήσεις, όπως αυτοί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή με αναπηρία, αυτοί που περνούν δύσκολες προσωπικές καταστάσεις, οι προερχόμενοι από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, από οικογένειες μεταναστών και από μειονότητες, οι προερχόμενοι από οικονομικά υποβαθμισμένες περιοχές, από απομονωμένες, νησιωτικές ή απόμακρες περιοχές, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ. Σύμφωνα με την ίδια λογική, οι ανάγκες των ιδιαίτερα χαρισματικών εκπαιδευόμενων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ώστε να τους παρέχεται στήριξη και βοήθεια για να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.
23. Η βελτίωση της ισότητας και της ένταξης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση απαιτεί επίσης την ανάπτυξη ευαισθησίας ως προς το φύλο στις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης και στα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης με παράλληλη αμφισβήτηση και εξάλειψη τόσο των στερεοτύπων όσο και των προκαταλήψεων που αφορούν το φύλο, και πρόληψη των διακρίσεων με βάση το φύλο ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

24. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ποικίλες ατομικές ανάγκες, ικανότητες και δυνατότητες όλων των εκπαιδευόμενων και να προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης σε όλους, μεταξύ άλλων με διασυνδέσεις με μη τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα, όπως η συνεργασία με κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, ιδρύματα ή κέντρα του τομέα της νεολαίας και πολιτιστικά ιδρύματα, μεταξύ άλλων.
25. Πρέπει να καταβληθούν επιπλέον προσπάθειες για να εφοδιαστούν όλοι οι εκπαιδευόμενοι με τις κοινωνικές, συναισθηματικές, πολιτικές και διαπολιτισμικές ικανότητες που απαιτούνται για την επιβεβαίωση, την ενίσχυση και την προώθηση των δημοκρατικών αξιών της ΕΕ, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των ίσων ευκαιριών, της κοινωνικής ένταξης και της μη διακριτικής μεταχείρισης, καθώς και για την προώθηση της ενσυνείδητης και ενεργού συμμετοχής στα κοινά. Η αγωγή του πολίτη μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο για τον σκοπό αυτό, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν κατανόηση και σεβασμό για όλες τις μορφές διαφορετικότητας, αναπτύσσοντας έτσι ανεκτικότητα, δημοκρατικές στάσεις, κριτική σκέψη και αποκτώντας διαπολιτισμικές ικανότητες και ικανότητες ενεργού συμμετοχής στα κοινά.
26. Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα λειτουργεί ως σημαντικό εφαλτήριο για τη μελλοντική προσωπική, εκπαιδευτική και επαγγελματική επιτυχία, γεγονός ζωτικής σημασίας ιδίως για παιδιά που προέρχονται από μειονεκτούντα ή ευάλωτα περιβάλλοντα. Πρέπει να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο η ποιότητα, η συμμετοχικότητα, η προσβασιμότητα και η οικονομική προσιτότητα των συστημάτων προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας ώστε να εξασφαλιστούν πραγματικά ίσες ευκαιρίες συμμετοχής όλων των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα⁵.

⁵ Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας.

27. Η πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και κατάρτισης και η σχολική αποτυχία συνεπάγονται λιγότερες κοινωνικοοικονομικές ευκαιρίες για τους νέους, ιδίως για εκείνους που διατρέχουν κίνδυνο και για εκείνους που είναι πιο ευάλωτοι στον αποκλεισμό. Πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη συστημάτων πραγματικά χωρίς αποκλεισμούς, στα οποία όλοι οι εκπαιδευόμενοι θα λαμβάνουν υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και θα προωθείται και θα προστατεύεται η ευεξία και η ψυχική υγεία τους. Αυτό, σε συνδυασμό με μέτρα πρόληψης και στήριξης που βασίζονται στις ατομικές ανάγκες των εκπαιδευομένων και με βελτιωμένο, ποιοτικό διά βίου προσανατολισμό, είναι ζωτικής σημασίας για τη μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης και για την καθοδήγηση των εκπαιδευομένων προς την επιτυχή ολοκλήρωση της ανώτερης δευτεροβάθμιας (ή ισοδύναμης) εκπαίδευσης και τη μετάβαση σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
28. Είναι ζωτικής σημασίας να προωθηθεί η βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων και να υποστηριχθεί η ομαλή μετάβαση στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την προώθηση, μέσω του διά βίου προσανατολισμού, της διά βίου μάθησης και της εκπαίδευσης ενηλίκων, και όπου απαιτείται μέσω διαδικασιών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, της συνεχούς προσωπικής, ακαδημαϊκής και επαγγελματικής εξέλιξης και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά.
29. Το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις εξακολουθεί να είναι υπερβολικά υψηλό, και σε ολόκληρη την Ευρώπη οι εκπαιδευόμενοι από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, από οικονομικά υποβαθμισμένες περιοχές ή από απομονωμένες, νησιωτικές ή απομακρυσμένες περιοχές, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ, υπερεκπροσωπούνται μεταξύ των ατόμων με χαμηλές επιδόσεις και των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο. Ως εκ τούτου, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη προσδιορισμού μέτρων πολιτικής για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, που να μπορούν να ωθήσουν με καλύτερο τρόπο όλους τους εκπαιδευόμενους στην εκπαιδευτική επιτυχία.

30. Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων μαθητείας και άλλων μορφών μάθησης στον χώρο εργασίας, συμβάλλει στην ισότητα διασφαλίζοντας ότι τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης είναι υψηλής ποιότητας, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμα για όλους, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων⁶.
31. Ομοίως, η εκπαίδευση ενηλίκων παρέχει ευέλικτες ευκαιρίες προς όλους, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων, για πρόσβαση στη μάθηση και προσφέρει μια δεύτερη ευκαιρία ή εναλλακτική διαδρομή προς τις δεξιότητες και τα επαγγελματικά προσόντα.
32. Η συνεργασία και η έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, του τομέα της νεολαίας και του κοινωνικού τομέα θα επέτρεπε τον έγκαιρο εντοπισμό των μαθητών που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν πρόωρα το σχολείο και θα παρείχε καταλληλότερα μέτρα στήριξης για ευάλωτους νέους, όπως οι ΕΕΑΚ, μεταξύ άλλων μέσω των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία.
33. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει τη δυνατότητα να προωθήσει την ισότητα και την ένταξη, διευκολύνοντας και στηρίζοντας τους σπουδαστές σε μια ομαλή μετάβαση από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στηρίζοντας την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση για όλους τους τύπους εκπαιδευόμενων και προωθώντας τη συμμετοχή υποεκπροσωπούμενων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των μη παραδοσιακών εκπαιδευόμενων. Μπορεί επίσης να κινητοποιήσει περαιτέρω τους ενήλικες, να προωθήσει την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση και να διαδραματίσει ρόλο στη διά βίου μάθηση μέσω ευέλικτων εναλλακτικών λύσεων αντί των προγραμμάτων πλήρους φοίτησης, διερευνώντας την ιδέα και τη χρήση μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης για τα μικρο-διαπιστευτήρια.
34. Το έργο που επιτελείται στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνιας είναι σημαντικό για την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

⁶ Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2020, σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα.

35. Οι ψηφιακές τεχνολογίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο να διαμορφώνουν μαθησιακά περιβάλλοντα, ψηφιακές παιδαγωγικές μεθόδους, εργαλεία και καθήκοντα προσαρμοσμένα, εξατομικευμένα και κατάλληλα για εκπαιδευόμενους με διαφορετικά προφίλ μάθησης. Μπορούν να προωθήσουν την πραγματική ένταξη — υπό την προϋπόθεση ότι θα αντιμετωπιστούν παράλληλα τα ζητήματα του ψηφιακού χάσματος, όσον αφορά τις ψηφιακές υποδομές, τη συνδεσιμότητα και την πρόσβαση σε ψηφιακές συσκευές, εξοπλισμό, πόρους και ψηφιακές δεξιότητες, καθώς και η προσβασιμότητά τους για τα άτομα με αναπηρίες. Επιπλέον, παρότι οι ψηφιακές τεχνολογίες κατέστησαν δυνατή την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, η κατάσταση αυτή ανέδειξε τις υποκείμενες ανισότητες στην πρόσβαση σε ψηφιακές συσκευές, στη συνδεσιμότητα και άλλες μορφές ψηφιακού χάσματος όπως οι ψηφιακές ικανότητες των εκπαιδευομένων, των εκπαιδευτών και των φροντιστών και η διαθεσιμότητα σχετικής υποστήριξης.
36. Η δεοντολογική, υπεύθυνη και χωρίς αποκλεισμούς χρήση αναδυόμενων τεχνολογιών, όπως της τεχνητής νοημοσύνης, θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος και στην προώθηση της διδασκαλίας και της μάθησης χωρίς αποκλεισμούς.
37. Η αυξανόμενη πρόσβαση σε εικονικά μαθησιακά περιβάλλοντα παρέχει πολλές νέες ευκαιρίες. Ωστόσο, η συχνότερη και αυξανόμενη πρόσβαση σε εικονικά μαθησιακά περιβάλλοντα και η χρήση αυτών εκθέτει επίσης τους εκπαιδευόμενους σε μεγαλύτερο κίνδυνο να υποστούν κυβερνοεκφοβισμό και άλλες μορφές διαδικτυακής παρενόχλησης ή να καταστούν στόχοι αποπληροφόρησης, ιδίως μέσω των κοινωνικών δικτύων. Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι οι εκπαιδευόμενοι εκπαιδεύονται και οι εκπαιδευτές καταρτίζονται στην διαδικτυακή ασφάλεια και ότι έχουν επίγνωση των πιθανών κινδύνων που ενέχουν ορισμένες πλατφόρμες ή διαδικτυακά εργαλεία, προκειμένου να προωθηθεί πραγματικά ένα ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον. Παράλληλα, τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να έχουν θεσπίσει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές και διαδικασίες για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

38. Εκπαιδευτικοί, εκπαιδευτές, επαγγελματίες της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και λοιπό παιδαγωγικό προσωπικό, καθώς και οι επικεφαλής ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι σύμβουλοι προσανατολισμού, σε όλες τις βαθμίδες, είναι απαραίτητοι για τη στήριξη της ισότητας, της ένταξης και της επιτυχίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση για όλους. Προκειμένου να είναι σε θέση να επιτελέσουν αυτή τη λειτουργία, πρέπει να διαθέτουν υψηλού επιπέδου ικανότητες και να είναι εφοδιασμένοι με τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις βασικές γνώσεις που απαιτούνται για την κατανόηση και την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών μειονεκτημάτων και για τη διδασκαλία και την εκπαίδευση σε όλο και πιο ποικιλόμορφα, πολύγλωσσα και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα.
39. Η αρχική εκπαίδευση, η εισαγωγή στο επάγγελμα και η διαρκής επαγγελματική εξέλιξη εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών και λοιπού εκπαιδευτικού προσωπικού θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τα σχετικά εθνικά και περιφερειακά πρότυπα, κατά περίπτωση, και με τις διαδικασίες ανάπτυξης των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αυτό είναι απαραίτητο για την καθιέρωση νέων προσεγγίσεων με στόχο την καλύτερη ανταπόκριση σε νέες και απαιτητικές πραγματικότητες, όπως αυτές που σχετίζονται με την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών, επικεφαλής ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και συμβούλων προσανατολισμού για την ενίσχυση της ισότητας, της ποιότητας της διδασκαλίας και του διά βίου προσανατολισμού. Επιπλέον, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για την προσέλκυση των καλύτερων δυνατών υποψηφίων στο επάγγελμα και για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε εκπαιδευτικούς, όταν είναι αναγκαίο, μέσω καλύτερων και πιο ευέλικτων στρατηγικών προσλήψεων. Παράλληλα, αυτό θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και της συμμετοχικότητας των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, βελτιώνοντας έτσι τη διακυβέρνηση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

40. Να εφαρμόσουν μέτρα εκπαιδευτικής πολιτικής και να επιδιώξουν, κατά περίπτωση, μεταρρυθμίσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, εξετάζοντας ολόκληρο το φάσμα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και με μια ολιστική προσέγγιση σε επίπεδο εκπαιδευτικού ιδρύματος ώστε να ενισχύσουν τις ίσες ευκαιρίες και την ένταξη και να προαγάγουν την εκπαιδευτική επιτυχία σε όλες τις βαθμίδες και τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης, ειδικότερα ως εξής:

- α) λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη πολυμορφία των εκπαιδευόμενων και βελτιώνοντας την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους τους εκπαιδευόμενους, συμπεριλαμβανομένων όσων ανήκουν σε μειονεκτούσες και ευάλωτες ομάδες, όπως οι εκπαιδευόμενοι που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές μαθησιακές ανάγκες, τα άτομα με αναπηρίες, τα άτομα με συγκριτικά λιγότερα προσόντα/δεξιότητες, τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, τα άτομα που ανήκουν σε μειονότητες, και οι εκπαιδευόμενοι με λιγότερες ευκαιρίες λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, του φύλου τους και/ή της κοινωνικοοικονομικά μειονεκτικής κατάστασής τους·
- β) προωθώντας ολοκληρωμένες στρατηγικές εκπαιδευτικής επιτυχίας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, βάσει ισχυρής διατομεακής συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα, με σκοπό την ενθάρρυνση της επιτυχούς ολοκλήρωσης των διαδρομών ανώτερης δευτεροβάθμιας (ή ισοδύναμης) εκπαίδευσης και κατάρτισης και τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και κατάρτισης και των χαμηλών επιδόσεων, μεταξύ άλλων με ολιστική προσέγγιση σε επίπεδο εκπαιδευτικού ιδρύματος και πολυεπιστημονικές συνεργασίες εντός του σχολείου και γύρω από αυτό, συνολικό όραμα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο, με την προώθηση του έγκαιρου εντοπισμού ενδείξεων αποστασιοποίησης, την ενίσχυση της εξατομικευμένης καθοδήγησης και των πλαισίων στήριξης για τους εκπαιδευόμενους σε επισφαλή θέση, και την προώθηση και στήριξη της ενεργού συμμετοχής των γονέων, των φροντιστών, των οικογενειών και των κοινοτήτων·

- γ) καταβάλλοντας προσπάθειες ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν ένα βασικό επίπεδο επάρκειας σε βασικές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων, με ιδιαίτερη έμφαση στις ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο για χαμηλές επιδόσεις και πρόωρη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού αποτελεσματικών μεταρρυθμίσεων πολιτικής για τη στήριξη της βελτίωσης των επιδόσεων σε βασικές δεξιότητες, ιδίως όσον αφορά τα προγράμματα σπουδών ή/και την αξιολόγηση και τον διά βίου προσανατολισμό, καθώς και την ικανότητα των ιδρυμάτων και του προσωπικού να καινοτομούν και να αναπτύσσουν μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις και περιβάλλοντα·
- δ) καταβάλλοντας προσπάθειες ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι, συμπεριλαμβανομένων των ιδιαίτερα χαρισματικών εκπαιδευόμενων, λαμβάνουν επαρκή στήριξη και ικανοποιείται η διανοητική τους περιέργεια, ανάλογα με τις ικανότητες και τις δυνατότητές τους, διαφυλάσσοντας παράλληλα τη σωματική, συναισθηματική και ψυχολογική τους υγεία·
- ε) μεριμνώντας ώστε τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να παραμείνουν ένα ασφαλές περιβάλλον, απαλλαγμένο από βία, ρατσισμό, εκφοβισμό, κυβερνοεκφοβισμό, σεξουαλική παρενόχληση, σεξισμό, ρητορική που αποσκοπεί σε βλάβη, αποπληροφόρηση, παραπληροφόρηση και κάθε μορφή διακρίσεων·
- στ) προάγοντας τη δημιουργία ενός ασφαλούς, ευχάριστου και υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων και διαδικτυακά, στο οποίο όλοι οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν ως άτομα και μέλη της κοινότητας και όπου εισπράττουν σεβασμό, εκτίμηση και αναγνώριση για τα ειδικά ταλέντα και τις ανάγκες τους, θέτοντας παράλληλα στο σωστό σημείο τον πήχη των προσδοκιών για όλους τους εκπαιδευόμενους και φροντίζοντας για την ατομική τους ευημερία·
- ζ) διασφαλίζοντας ότι οι εσωτερικές και εξωτερικές διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας στα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης συνυπολογίζουν τα ζητήματα της ισότητας ως προς την πρόσβαση, την ένταξη και την εκπαιδευτική επιτυχία για όλους τους εκπαιδευόμενους.

- η) εξετάζοντας το ενδεχόμενο, ανάλογα με τις εθνικές και περιφερειακές συνθήκες, να εφαρμόζονται αποτελεσματικές πολιτικές διά βίου προσανατολισμού και να παρέχεται επαγγελματικός προσανατολισμός και ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων σταδιοδρομίας σε όλες τις βαθμίδες και τους τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων για τη στήριξη των αλλαγών σταδιοδρομίας των πολιτών διά βίου·
- θ) προωθώντας την πολυγλωσσία στα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω της ανάδειξης και της αξιοποίησης του γλωσσικού υπόβαθρου των εκπαιδευόμενων, ενισχύοντας έτσι την ευχέρεια στη γλώσσα της σχολικής εκπαίδευσης και παράλληλα υποστηρίζοντας την πρόσκτηση περαιτέρω γλωσσικών ικανοτήτων·
- ι) διασφαλίζοντας την προσβασιμότητα σε ευκαιρίες μάθησης και περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς, και προσφέροντας εξατομικευμένα μέτρα στήριξης εντός ενός μαθησιακού περιβάλλοντος που μεγιστοποιεί την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη για τα άτομα με αναπηρίες, προκειμένου να διευκολυνθεί η εκπαίδευσή τους⁷.
- ια) επιδιώκοντας την πρόληψη των ψυχολογικών δυσκολιών των εκπαιδευόμενων και την υποστήριξη των εκπαιδευόμενων που αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε επαγγελματική υποστήριξη, όποτε χρειάζεται.
41. Να ενθαρρύνουν τον ευρύ διάλογο, τη συνεργασία και τις καινοτόμες προσεγγίσεις μεταξύ των δημόσιων αρχών, των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των βασικών ενδιαφερόμενων μερών, όπως οι τοπικές κοινότητες, οι τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις, οι γονείς και οι φροντιστές, η ευρύτερη οικογένεια, οι φορείς του τομέα της νεολαίας, οι κοινωνικοί και διαπολιτισμικοί μεσολαβητές, οι εθελοντές, οι κοινωνικοί εταίροι, οι εργοδότες και η κοινωνία των πολιτών, προκειμένου να διασφαλιστεί η θέσπιση στρατηγικών εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς που προωθούν την ισότητα και την ένταξη και ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ευρύτερης κοινότητας.

⁷ Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και τη Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες 2021-2030.

42. Να ενθαρρύνουν την παροχή ευκαιριών μάθησης σε όλους τους εκπαιδευόμενους ώστε να συμμετέχουν σε ευέλικτες διαδρομές εκπαίδευσης και κατάρτισης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της προηγούμενης μάθησης, συμπεριλαμβανομένων μη τυπικών και άτυπων πλαισίων και ευέλικτων προσεγγίσεων, μεταξύ άλλων με διερεύνηση της ιδέας και κάνοντας χρήση της Ευρωπαϊκής προσέγγισης για τα μικρο-διαπιστευτήρια, χωρίς να υπονομεύεται η βασική αρχή των προγραμμάτων πλήρους φοίτησης στην επίσημη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση.
43. Να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από την ατομική, οικογενειακή ή κοινωνική τους κατάσταση, και να επιδιώξουν την περαιτέρω εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου ποιότητας για υψηλής ποιότητας συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, μεταξύ άλλων συνεχίζοντας να επενδύουν στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα προκειμένου να παρέχεται πρόσβαση σε περισσότερα παιδιά και να ενισχυθούν τα πρότυπα ποιότητας.
44. Να προσφέρουν «δεύτερες ευκαιρίες», συμπεριλαμβανομένων ευέλικτων διαδρομών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, σε ενήλικες που έχουν εγκαταλείψει την αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση χωρίς καθόλου προσόντα ή με χαμηλά προσόντα.
45. Να διερευνήσουν τις δυνατότητες για την ανάπτυξη και την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων συλλογής δεδομένων και παρακολούθησης και αξιολόγησης, ανά φύλο και άλλες συναφείς παραμέτρους, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να αξιολογούν τον αντίκτυπο των επιμέρους πρωτοβουλιών πολιτικής, συμβάλλοντας έτσι στην αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την προώθηση της ισότητας, της ένταξης και της επιτυχίας στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
46. Να συνεχίσουν να αξιοποιούν τον Ευρωπαϊκό Φορέα για την Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση, όποτε κρίνεται πρόσφορο, για να εφαρμόζουν, να παρακολουθούν, να καταγράφουν και να διαδίδουν επιτυχημένες ενταξιακές προσεγγίσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

47. Να αξιοποιήσουν πλήρως τα ευρωπαϊκά εργαλεία συνεργασίας για τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως η πλατφόρμα eTwinning, η Πύλη Σχολικής Εκπαίδευσης και η EPALe (ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη), προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών, βέλτιστων πρακτικών και πόρων όσον αφορά την προώθηση της ισότητας, της ένταξης και της εκπαιδευτικής επιτυχίας στα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
48. Να αυξήσουν τη διαθεσιμότητα, την πρόσβαση, την προσβασιμότητα και την ποιότητα του ψηφιακού εξοπλισμού και των ψηφιακών υποδομών, τη συνδεσιμότητα, τον ανοικτό και ψηφιακό χαρακτήρα εκπαιδευτικών πόρων και παιδαγωγικών μεθόδων σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, με στοχευμένη στήριξη για τη διασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης για μειονεκτούντες εκπαιδευόμενους και εκπαιδευόμενους με αναπηρίες σε όλες τις ηλικίες, αντιμετωπίζοντας παράλληλα την ανάγκη για την ανάπτυξη βασικών και προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα και τύπους εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της ψηφιακής εκπαίδευσης για την παροχή συνθηκών διδασκαλίας και μάθησης που προάγουν σε μεγαλύτερο βαθμό την ένταξη και την επιτυχία.
49. Να διασφαλίσουν ότι οι εκπαιδευτικοί, οι εκπαιδευτές, οι επαγγελματίες της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, το παιδαγωγικό προσωπικό και τα υπόλοιπα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού καθώς και οι επικεφαλής ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες λαμβάνουν όλη την υποστήριξη που χρειάζονται, συμπεριλαμβανομένης της απαραίτητης αρχικής εκπαίδευσης, της εισαγωγής στο επάγγελμα και της διαρκούς επαγγελματικής εξέλιξης, προκειμένου να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν τα εκπαιδευτικά μειονεκτήματα και τις προσωπικές προκαταλήψεις και μεροληπτικές θέσεις, να προωθούν την πραγματική ένταξη και επιτυχία, να διαχειρίζονται τη διαφορετικότητα, να προωθούν κατάλληλα κίνητρα για μάθηση και να προσφέρουν υψηλής ποιότητας μαθησιακά αποτελέσματα για μια ποικιλόμορφη ομάδα-στόχο σε συνεργασία με τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτό περιλαμβάνει τη στήριξη της ανάπτυξης βασικών και προηγμένων ψηφιακών ικανοτήτων και καινοτόμων παιδαγωγικών μεθόδων και την ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων, με παράλληλη προώθηση της ψυχικής υγείας και ευεξίας του εκπαιδευτικού προσωπικού.
50. Να καλύπτουν τις ελλείψεις σε εκπαιδευτικό προσωπικό – όπου υφίστανται – ιδίως στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση και σε πολυπολιτισμικά και πολύγλωσσα περιβάλλοντα.

51. Να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις δεσμεύσεις της Δήλωσης του Παρισιού του 2015, ιδίως μέσω της αγωγής του πολίτη, με σκοπό την προώθηση της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και την προώθηση της ανεκτικότητας και της δημοκρατικής νοοτροπίας, των διαπολιτισμικών ικανοτήτων, του ψηφιακού γραμματισμού, της παιδείας στα Μέσα και της κριτικής σκέψης.
52. Να αξιοποιήσουν πλήρως, σύμφωνα με τις εθνικές ή περιφερειακές ανάγκες, όλους τους διαθέσιμους περιφερειακούς, εθνικούς και ενωσιακούς χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και προγράμματα, όπως το Erasmus+, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ μαζί με άλλα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, το InvestEU και τις νέες ευκαιρίες στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε ισότιμη και ενταξιακή εκπαίδευση και κατάρτιση για να προωθηθεί η εκπαιδευτική επιτυχία για όλους.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ,

53. Να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις ευκαιρίες που προσφέρονται στο πλαίσιο του νέου στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), μέσω της ανοικτής μεθόδου συντονισμού, για την προώθηση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών και καινοτόμων προσεγγίσεων σχετικά με το πώς μπορεί να γίνει πράξη μια πιο ισότιμη και ενταξιακή εκπαίδευση και κατάρτιση που να προάγει την επιτυχία, ειδικότερα με την ενίσχυση της αμοιβαίας μάθησης και της αλληλοδιδασκαλίας, και, όπου απαιτείται, με την πραγματοποίηση ερευνών και μελετών με σκοπό την προώθηση της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής και την ανάπτυξη και διάδοση επιτυχημένων πρακτικών πολιτικής όσον αφορά την ισότητα, την ένταξη και την επιτυχία για όλους στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

54. Να εργαστεί, από κοινού με τα κράτη μέλη, για την υλοποίηση των πρωτοβουλιών της Επιτροπής όπως εξαγγέλλονται στο πλαίσιο του νέου θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη, του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, στο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027, το οποίο θα βελτιώσει την ισότητα, την ένταξη και την επιτυχία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και στη στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού, τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 και το σχέδιο δράσης για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβουλίας «Εγγύηση για τα Παιδιά».
55. Να εκπονήσει πρωτοβουλία με στόχο την από κοινού ανάπτυξη, με τα κράτη μέλη, κατευθυντήριων γραμμών πολιτικής για την καταπολέμηση των χαμηλών επιδόσεων και την αύξηση του ποσοστού ολοκλήρωσης της ανώτερης δευτεροβάθμιας (ή ισοδύναμης) εκπαίδευσης και κατάρτισης, τη συμβολή στην αύξηση των επιπέδων ικανοτήτων, την αποσύνδεση του μορφωτικού επιπέδου από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και την πρόληψη της ανεργίας των νέων.
56. Να υλοποιήσει τον στρατηγικό διάλογο με τα κράτη μέλη, με έμφαση στην ανάπτυξη ενός ψηφιακού οικοσυστήματος υψηλών επιδόσεων, καθώς και στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.
57. Να σκιαγραφήσει κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής για τα κράτη μέλη σχετικά με τη διαδικτυακή και εξ αποστάσεως μάθηση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε να αυξηθεί η συμπεριληπτικότητα και η ευελιξία της σχολικής εκπαίδευσης και να βελτιωθεί η ανάπτυξη ευρύτερων ικανοτήτων όλων των εκπαιδευόμενων.
58. Να στηρίξει τη συνεργασία μεταξύ των σχετικών οργανώσεων ενδιαφερομένων σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν από κοινού σε συστάσεις πολιτικής σχετικά με καινοτόμες και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης για βασικές δεξιότητες.

59. Να ενισχύσει τη συνεργασία για την ισότητα όσον αφορά την πρόσβαση, την ένταξη και την επιτυχία για όλους στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με τα σχετικά ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οργανισμούς, όπως ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση, και με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, ο ΟΟΣΑ, τα Ηνωμένα Έθνη και η UNESCO, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.
60. Να διεξάγει εργασίες επί προτάσεων, έχοντας ως βάση και χρησιμοποιώντας την εμπειρογνωμοσύνη της μόνιμης ομάδας για τους δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης, για πιθανούς δείκτες ή στόχους σε επίπεδο ΕΕ στους τομείς της ισότητας και της ένταξης.
61. Να διερευνήσει ευκαιρίες για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της συλλογής δεδομένων στην Ευρώπη, ιδίως στο πλαίσιο της Eurostat, προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιολόγηση των πρωτοβουλιών πολιτικής και των μέτρων που προωθούν την ισότητα, την ένταξη και την επιτυχία στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη την ΕΕ, αποφεύγοντας παράλληλα πρόσθετες επιβαρύνσεις για τα κράτη μέλη.
62. Να αξιοποιήσει την ομάδα εμπειρογνομόνων για τις ποιοτικές επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, για την διερεύνηση τρόπων με τους οποίους η αποδοτική και αποτελεσματική επένδυση στις ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού και στις υποδομές θα μπορούσε να συμβάλει στην προώθηση της ισότητας και της ένταξης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.
63. Να συγκαλέσει ομάδα εμπειρογνομόνων για την εκπόνηση προτάσεων σχετικά με στρατηγικές για τη δημιουργία υποστηρικτικών μαθησιακών περιβαλλόντων για ομάδες που κρίνεται πιθανότερο να έχουν χαμηλές επιδόσεις και για τη στήριξη της ευεξίας στο σχολείο.
64. Να συγκαλέσει ομάδα εμπειρογνομόνων που θα εστιάσει στην προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και στην αντιμετώπιση της αποπληροφόρησης, ως κρίσιμη προϋπόθεση για τη δημιουργία μιας ασφαλούς, ενδυναμωτικής και χωρίς αποκλεισμούς διαδικτυακής εμπειρίας για όλους.

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020») (12 Μαΐου 2009)
2. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (28 Ιουνίου 2011)
3. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων (20 Δεκεμβρίου 2011)
4. Σύσταση του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης (20 Δεκεμβρίου 2012)
5. Δήλωση για την προαγωγή της ιδιότητας του πολίτη και των κοινών αξιών της ελευθερίας, της ανοχής και της αποφυγής των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης (Παρίσι, 17 Μαρτίου 2015)
6. Κοινή έκθεση για το 2015 του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) – Νέες προτεραιότητες για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (23 και 24 Νοεμβρίου 2015)
7. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και την προώθηση της σχολικής επιτυχίας (15 Δεκεμβρίου 2015)
8. Σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους (19 Δεκεμβρίου 2016)

9. Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για την ένταξη με σεβασμό στην πολυμορφία για την επίτευξη υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης για όλους (17 Φεβρουαρίου 2017)
10. Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ανάπτυξη των σχολείων και άριστη διδασκαλία για μια καλή αρχή στη ζωή (30 Μαΐου 2017)
11. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού: Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη σύνοδο των ηγετών στο Γκέτεμποργκ, (17 Νοεμβρίου 2017)
12. Σύσταση του Συμβουλίου για την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας (22 Μαΐου 2018)
13. Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την προσέγγιση του οράματος για έναν ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης (22 Μαΐου 2018)
14. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (26 Νοεμβρίου 2018)
15. Σύσταση του Συμβουλίου για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών (22 Μαΐου 2019)
16. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας (22 Μαΐου 2019)

17. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης για τη στήριξη συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με προσανατολισμό στο μέλλον (8 Νοεμβρίου 2019)
18. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τους Ευρωπαίους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές για το μέλλον (9 Ιουνίου 2020)
19. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19 στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (16 Ιουνίου 2020)
20. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα» (1 Ιουλίου 2020)
21. Μια Ένωση ισότητας: Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025 (18 Σεπτεμβρίου 2020)
22. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 (30 Σεπτεμβρίου 2020)
23. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027 - Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή (30 Σεπτεμβρίου 2020)
24. Σύσταση του Συμβουλίου που αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (24 Νοεμβρίου 2020)
25. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή εκπαίδευση στις κοινωνίες γνώσης της Ευρώπης (24 Νοεμβρίου 2020)

26. Δήλωση του Osnabrück σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ως καταλύτη ανάκαμψης και δίκαιης μετάβασης στην ψηφιακή και πράσινη οικονομία (30 Νοεμβρίου 2020)
 27. Ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) (18 Φεβρουαρίου 2021)
 28. Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 (3 Μαρτίου 2021).
 29. Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (24 Μαρτίου 2021).
-